

УДК 343.98:341.45

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/110-111

Владислав САМЧУК

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Володимир ВАРАВА

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ОРД

На сучасному етапі розвитку світова спільнота зіткнулася зі зростаючою кількістю глобальних загроз та викликів людству, серед яких тероризм, транснаціональна організована злочинність та нелегальна міграція.

Сформоване протягом останніх десятиліть транснаціональне співробітництво компетентних органів та організацій у галузі оперативно-розшукової діяльності сформульоване у положеннях міжнародних договорів та угод, в межах дії яких створені міжнародних організацій у сфері попередження злочинності здійснюють безпосередньо боротьбу з нею, а також протидіють її зростаючій глобалізації.

Регламентація дій правоохоронців України з приводу міжнародного співробітництва під час кримінального провадження здійснюється відповідно до Розділу IX Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України, ст. 5-1 «Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності» Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [1].

Відповідно до ст. 542 КПК України міжнародне співробітництво визначається як діяльність уповноважених органів під час кримінального провадження, яка полягає у застосуванні необхідних заходів щодо надання міжнародної правової допомоги шляхом вручення документів, вчинення певних процесуальних дій, видачі осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, тимчасового переведення осіб, притягнення до кримінальної відповідальності, переведення засуджених та виконання покарань [2].

Метою такої співпраці є, з одного боку, удосконалення міжнародно-правових норм у цій сфері, а з іншого – досягнення узгодженості дій держав в особі своїх правоохоронних органів у процесі розслідування кримінальних правопорушень. Міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинності здійснюється за певними напрямками та в певних формах, але аналіз законодавства та наукових праць свідчить про відсутність єдиного узгодженого підходу до їх розуміння

Узгодженість дій держав у сфері оперативно-розшукової діяльності є критично важливим фактором у боротьбі зі злочинністю. Розвиток запобіжних та стратегічних підходів до профілактики та попередження правопорушень, а також спільне розкриття та розслідування цих правопорушень потребують ефективної міждержавної співпраці. В рамках цієї співпраці важливо розробити єдині підходи до забезпечення прав людини під час проведення оперативних заходів, відбору, зберігання та міждержавного обміну криміналістичною та іншою інформацією, включаючи біологічні дані особистості.

Співробітництво між країнами у цій сфері включає обмін інформацією про злочинців, спільні операції з їх затримання та переслідування, екстрадицію злочинців, регулювання та стандартизацію у сфері ОРД, а також надання технічної підтримки та навчання. Це співробітництво допомагає у забезпеченні безпеки та правопорядку в міжнародному масштабі, а також в уникненні ухилення злочинців від відповідальності за їхні дії через використання міжнародних зв'язків та ресурсів.

Концепція розвитку співробітництва держав у сфері оперативно-розшукової діяльності у рамках інтеграційних та міжурядових об'єднань базується на кількох основних засадах.

Перший принцип – це необхідність співробітництва та координації дій держав у

боротьбі зі злочинністю. Цей принцип передбачає обмін інформацією, досвідом та технологіями між державами, а також розробку спільних стратегій та тактик боротьби з кримінальними угрупованнями.

Другий принцип – це забезпечення дотримання прав людини під час проведення оперативних заходів, а також під час відбору, зберігання та міждержавного обміну інформацією. Цей принцип передбачає розробку єдиних стандартів та правил, а також контроль з боку міжнародних організацій та громадськості за дотриманням цих стандартів.

Третій принцип – створення тематично та предметно позначених інститутів для ефективного розслідування кримінальних справ, а також обміну інформацією між державами. Цей принцип передбачає створення єдиних баз даних, використання сучасних технологій та обладнання для розслідування та попередження злочинів.

Четвертий принцип – це регулярний моніторинг та оцінка ефективності співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю, а також постійне вдосконалення та покращення існуючих механізмів співробітництва.

Загалом концепція розвитку співробітництва держав у сфері оперативно-розшукової діяльності в рамках інтеграційних та міжурядових об'єднань спрямована на підвищення ефективності боротьби зі злочинністю та забезпечення безпеки.

Отже, боротьба із злочинністю в сучасних умовах практично неможлива без міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у сфері оперативно-розшукової діяльності.

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

УДК 343.98:343.9.02:341.45

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/111-113

Сергій САНАКОЄВ

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Володимир ВАРАВА

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У ПРОТИДІЇ РАДИКАЛЬНИМ ОРГАНІЗОВАНИМ ЗЛОЧИННИМ ОБ'ЄДНАННЯМ

Міжнародне співробітництво у протидії радикальним організованим групам є невід'ємною складовою ефективною стратегією боротьби з тероризмом та радикалізмом. У сучасному світі, коли загроза від різних радикальних організацій стає все більш актуальною, співробітництво між країнами є необхідним для успішного контролю над цим явищем.

Загальними основними чинниками тероризму є сепаратизм, радикалізм, екстремізм, політизація проблематики міжнаціональних, етноконфесійних відносин, поширення громадянської нетерпимості та протистояння, насамперед у площині суспільно-політичних відносин, а також негативний вплив міжнародних терористичних та екстремістських організацій. У зв'язку з цим зазначене неможливо усунути без застосування кримінальної відповідальності [1, с. 69].

Одним із ключових документів є Глобальна контртерористична стратегія ООН [2]. Стратегія підтверджує, що держави-члени несуть головну відповідальність за реалізацію Глобальної контртерористичної стратегії Організації Об'єднаних Націй, а також за запобігання та протидію тероризму і насильницькому екстремізму, що сприяє тероризму. Вона подає чіткий сигнал про те, що тероризм є неприйнятним у всіх його формах і проявах